

Eesti teadustöötajate keskmine brutokuupalk

Käesolevas ülevaates on ära toodud kolme erineva asutuse uuringute/ülevaadete kokkuvõtted, mis kajastavad Eesti teadustöötajate viimaste aastate keskmist brutokuupalka. Kokkuvõtetes on kajastatud olulisemad meetodilised küsimused ja tulemused. Hinnangut uuringutele ja nende tulemuste erinevustele antud ei ole.

Ära toodud uuringud/ülevaadet on:

- 1) Rektore Nõukogu andmed (andmed seisuga 30.01.2014)
- 2) Statistikaameti andmed (andmed erineva seisuga)
- 3) Praxise õppejõudude uuring (uuringu toimumise aeg 2012)

1) Rektorate Nõukogu andmed

Andmed pärinevad Rektorate Nõukogu aastaraamatutest, mis on kättesaadavad

http://www.ern.ee/index.php?option=com_content&view=article&id=6&Itemid=117&lang=ee

Kasutatud meetodika:

- 2011 ja 2012 aasta keskmine kuupalk sisaldab lisaks põhipalgale kõiki lisatasusid, toetuseid ja väljamakseid tsiviilõiguslike lepingute alusel;
- Palgaandmeid ei ole esitatud ametikohtade kohta, kus töötajate arv on alla viie;
- Andmed personali arvu kohta on esitatud koormusi arvestavalt, st ametikohtade (nn täistööaja ekvivalentides), mitte inimeste arvu lõikes ning ümardatud täisarvuni;
- Akadeemilise personali arvudesse on sisse arvestatud ka ülikoolide allasutuste töötajad, kellel oli seisuga 31.12.2011 ja/või 31.12.2012 kehtiv tööleping;
- Akadeemiline personali hulka loetakse õppejõud, teadustöötajad ja tippjuhid, kes teevad ka teadustööd (nt prorektorid).

Akadeemilise personali keskmine brutotöötasu kuus 2011-2012 (eur)												
	TTÜ		TLÜ		TÜ		EMÜ		EKA		EMTA	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Professor	2965	2886	2565	2627	2691	2838	2181	2530	1593	1481	1566	1570
Dotsent	1749	1740	1485	1461	1639	1649	1438	1710	1046	1018	1091	1128
Lektor	1325	1291	1207	1234	1157	1191	1130	1351			816	847
Juhtivteadur	2223	2664	2041	2144		2501						
Vanemteadur	1741	1667	1591	1649	1579	1688	1501	2052				
Teadur	1267	1310	1271	1371	1230	1288	1140	1592		1275		
Assistent	1074	1145	976	1008		1066	797	1259				706
Õpetaja	1012		1199	1199	868	890			896	936		

Akadeemilise personali arv (täistööajaga ametikohtade arv)												
	TTÜ		TLÜ		TÜ		EMÜ		EKA		EMTA	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Akadeemiline personal kokku	917	930	429	470	1473	1513	364	377	71	69	111	124
Õppejõudude arv	501	511	318	350	783	783	243	248	64	61	105	118
Teadustöötajate arv	416	420	111	123	690	729	121	129	7	8	6	6
Professorite arv	120	129	50	51	173	176	33	35	31	25	31	28

Kaaludes ülikoolide aritmeetilisi keskmiseid palkasid akadeemilise personali arvuga saame **akadeemilise töötaja keskmiseks kuu brutopalgaks 2011. aastal 1531 ja 2012. aastal 1665 eurot**. Selline arvutus ei võta arvesse erinevatel ametikohtadel töötavate inimeste arvu ning on seetõttu tõenäoliselt mõnevõrra erinev ametikohtade arvuga kaalutud keskmisest.

Akadeemilise töötaja ametikohtade arvuga kaalutud keskmise brutokuupalk oli 2012. aastal 1559 eurot, teadustöötajate vastav brutokuupalk 1508 eurot.

Ainus akadeemiline ametikoht, mille lõikes personali arv on esitatud nii 2011. kui 2012. aastal, on professor. Kaaludes palkasid professorite arvuga Eesti kõrgkoolides, saame **keskmiseks professori palgaks 2011. aastal 2556 ja 2012. aastal 2647 eurot**.

2) Statistikaameti andmed

Andmed pärinevad Eesti Statistikaameti veebilehelt ja on kättesaadavad <http://www.stat.ee>

Kasutatud metoodika ja mõisted:

- Tööjõukulu - tööandja otsesed ja kaudsed kulud töötajatele.
- Kaudsed kulud töötajatele - kohustuslikud, leppekohased ja vabatahtlikud sotsiaalkindlustusmaksed, hüvitised ja sotsiaaltoetused, tööalase koolituse kulud, tööjõu värbamise ja tööriietuse kulud.
- Otsesed kulud töötajatele - tasu tegelikult töötatud aja eest, tasu mittetöötatud aja eest ja mitterahaline tasu.
- Tasu tegelikult töötatud aja eest - põhitöötasu, regulaarne lisatasu ja preemia, mitteregulaarne lisatasu ja preemia.
- Tasu mittetöötatud aja eest - puhkusetasu, puhkusetootus, rahaline hüvitis kasutamata jäänud puhkuse eest, tasu tasemekoolitusel ja tööalasel koolitusel viibitud aja eest.
- Mitterahaline tasu - loonustasu ümberarvestatuna rahalisse väärtusesse: tasu tootena või teenusena, tasu majutamise ja eluasemega seotud kulutusteks, tööandja auto kasutamine isiklikuks tarbeks, kaudsed toetused töötajatele.
- Teadlased ja insenerid - kõik teaduskraadiga või kõrgharidusdiplomiga isikud, kes tegelevad professionaalidena alus- ja rakendusuringutega või teevad katse- ja arendustöid uute teadmiste, toodete, protsesside, meetodite ja süsteemide loomiseks; kõik TA-ga seotud õppejõud, samuti teadusasutuste ja nende allüksuste juhid, kes kavandavad või korraldavad teaduslik-tehnilisi projekte; algupäraste uuringutega tegelevad doktorandid ja magistrandid. Siia ei kuulu teaduri või inseneri ametikohal töötavad kõrghariduseta isikud, rutiinsete analüüside tegijad, bibliograafid, programmeerijad jt, keda liigitatakse tehnikuteks. (Töötaja on seotud TA-ga, kui vähemalt 10% tema tööajast kulub nimetatud tegevusele).
- Tehnikud - TA-ga seotud isikud, kellel on kutseharidust või tehnilist ettevalmistust kinnitav dokument ja kes töötavad teadlaste või inseneride juhtimisel; tehnikutega samaväärsed on sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas teadlaste ja inseneride juhendamisel oma tööülesandeid täitvad töötajad.
- Teenindav personal ehk abitööjõud – (töölised, ametnikud, sekretärid), kes osaleb TA projektides või on otseselt nendega seotud. TA-ga seotud töötajate hulka ei kuulu turvajad, koristajad, toitlustajad, raamatupidajad, personalitöötajad, raamatukoguhoidjad, IT hoolduspersonal, seadmehooldajad jms. Kui loetletud töötajate kategooriatesse kuuluvad isikud osutavad teenuseid TA-ga tegelevatele üksustele, arvestatakse nende tööjõukulu TA muude jooksvate kulude hulgas.

	Kulutused teadus- ja arendustegevusele erinevates majandussektorites kokku (tuhat eurot)	Tööjõukulud teadus- ja arendustegevuses (tuhat eurot)	TA-ga hõivatud töötajate täistööaja ekvivalent	Sh tehnikute ja abitööjõu täistööaja ekvivalent	Sh teadlaste ja inseneride täistööaja ekvivalent
2011	384 447	123 083	5724	1212	4512
2012	380 695	145 912	5855	1273	4582

Andmed täpsemalt: TD051 Uuendatud: 30.01.2014, TD050 Uuendatud: : 30.01.2014, TD01 Uuendatud: 30.01.2014.

Nende andmete järgi on kogukulu ning töøjökulu teadus- ja arendustegevusega hõivatud töötaja täistööaja ekvivalendi kohta 2011. aastal vastavalt 21503 eurot ning 2012. aastal 24786 eurot. Kuna töøjökulu sisaldab ka kaudseid kulusid töötajatele, tuleks teadlase keskmise palga arvutamisel arvestada vaid otseste kulude osa töøjökulus. Sellised andmed on Statistikaameti kodulehelt kättesaadavad vaid aastate 2000, 2004 ja 2008 kohta.

Aasta	Töøjökulu, eurot	Otsesed kulud, eurot	%
2000	4545	3376	74,3%
2004	9143	6730	73,6%
2008	15384	11420	74,2%

Andmed täpsemalt: Statistikaamet, PAT02 Uuendatud: 10.11.2010, viimases tulbas ETAgI arvutus.

Nagu näha, on otseste kulude osakaal püsinud suhteliselt muutumatuna ning seetõttu võib ligikaudset osakaalu (74% töøjökulust) kasutada ka vaadeldava perioodi arvutustes.

See tähendab, et (bruto)tasu teadus- ja arendustegevusega hõivatud töötaja täistööaja ekvivalendi kohta (tasu tegelikult töötatud aja eest, mittetöötatud aja eest ja mitterahaline tasu) on keskmiselt 74% töøjökulust. Nende andmete põhjal võiks ligikaudne **keskmise teadus- ja arendustegevusega hõivatud töötaja ligikaudne brutokuupalk täistööaja ekvivalendi kohta olla seega 2011. aastal 1330 ja 2012. aastal 1530 eurot.**

Siinkohal tuleb arvestada, et töøjökulud teadus- ja arendustegevuses sisaldavad ka töøjökulusid tehnikutele ja abitöøjõule. Statistikaamet ei erista töøjökulusid teadlaste ja inseneride, tehnikute või abitöøjõu lõikes. Küll tehakse seda inimeste ja nende täistööaja ekvivalentide lõikes. Abitöøjõu ja tehnikute osakaal ulatus 2012.a ca 22 %ni kõigist teadus- ja arendustegevusega seotud isikutest ning nende eeldatav kuupalk on kõigi eelduste kohaselt madalam kui teadlaste ja inseneride oma. Seega ei kajasta ülal näidatud brutokuupalk adekvaatselt teadlaste ja inseneride brutopalka täistööaja ekvivalendi kohta, vaid alahindab seda.

Siit tulenevalt **alahindab** ülaltoodud metoodika **teadlaste ja inseneride reaalselt brutokuupalka** ja see peaks olema tegelikkuses kõrgem kui arvutustes kajastatu.

3) Praxise uuring „Eesti õppejõud 2012“

Andmed pärinevad Praxise uuringust ja on kättesaadavad veebist

http://www.praxis.ee/fileadmin/tarmo/Projektid/Haridus/Oppejoud_2012_uuringuaruanne.pdf

Kasutatud metoodika:

- Uuringu valimisse kuulusid ESFi programmi Primus partnerkõrgkoolides põhikohaga töötavad õppejõud. Kokku vastas küsitlusele 948 õppejõudu. Neist 818 vastaja andmed osutusid kasutatavaks ja 130 omad ei olnud kasutamiseks piisavad.
- Analüüsitakse õppejõudude kogunetosissetulekut ühes kuus erinevate tausttunnuste alusel, võtmata arvesse teenitava tulu täpseid allikaid ja töö-koormust.
- Ei ole täpselt öeldud, mis perioodi keskmist netopalka vaadeldakse

(tõenäoliselt siis küsitluse hetkel)

Tulemused näitasid, et **õppejõudude keskmine** netosissetulek ulatus 1137 euroni, mis teeb **brutotasuks ümberarvutatuna ligikaudu 1450 eurot**. **Professori** keskmine netosissetulek küündib 1789 euroni (**bruto ligikaudu 2300 eurot**).

Koostatud 06.02.2014.

Koostaja: ETAg analüüsiosakond